

۱۷۲۶۷۹۸

برسالت‌الجم

نقش کاشی بر حمام‌های تاریخی شهر اصفهان

مؤلفان :

جمیله منصوری جزآبادی

سیدهاشم حسینی

سرشناسه	: منصوری جزآبادی، جمیله، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: نقش کاشی بر حمام‌های تاریخی شهر اصفهان/ مولفان جمیله منصوری جزآبادی، سیدهاشم حسینی.
مشخصات نشر	: تهران : گروه آموزشی مدرّس: سنّجش و دانش، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۸ ص: مصور (رنگی)، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۳۹-۸۰-۴
تیراژ	: ۵۰۰ نسخه
قیمت	: ۱۸۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۹۹ - ۱۰۷.
موضوع	: حمام‌ها -- ایران -- اصفهان
موضوع	: Baths -- Iran -- Esfahan
موضوع	: کاشی و کاشی کاری اسلامی -- ایران -- اصفهان
موضوع	: Islamic tiles -- Iran -- Esfahan
موضوع	: اصفهان - آثار تاریخی
موضوع	: Esfahan (Iran) - Antiquities
شناسه افزوده	: حسینی سید شمس، ۱۳۵۲ -
رده بندی کنگره	: GT۲۸۴۶ ن ۳۶۹ / ۵۸
رده بندی دیویی	: ۶۳۰.۹۵۵۹۳۲/۳۹۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۱۹۳۳۰

عنوان: نقش کاشی بر حمام‌های تاریخی شهر اصفهان

مولفان: جمیله منصوری جزآبادی، سیدهاشم حسینی

ناشر: گروه آموزشی مدرّس، سنّجش و دانش

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

صفحه آرایي: مهتاب دوستی

طراح جلد: مهتاب دوستی

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۸۰,۰۰۰ ریال

کلیه حقوق مادی و معنوی برای مولف محفوظ می باشد

www.rezomephd.ir

www.sanjesh.ir

پیشگفتار

اهمیت بهداشت عمومی و سنت وقف در دوره‌ی صفوی، باعث شد بناهای عام‌المنفعه نظیر حمام‌ها، در شهرهای ایران و به‌ویژه در پایتخت صفویان یعنی شهر اصفهان، رشد چشمگیری داشته و در دوره‌های بعد نیز ادامه یابد. حمام‌های شهر اصفهان، با وجود متروک بودن، هنوز حافظه‌ی تاریخی و فرهنگی اصفهان عصر صفوی، زند و قاجار را در خود زنده نگاه داشته‌اند. احداث حمام‌ها توسط درباریان و تجمع هنرمندان در شهر اصفهان، سبب شد حمام‌های اصفهان از تزیینات قابل توجه، منحصر به فرد و زیبایی نظیر کاشی‌کاری، آهک‌بری و نقاشی دیواری برخوردار شوند اما گذشت زمان، استفاده مکرر از حمام‌ها و شرایط اقلیم، ضرورتی را ایجاد کرد که بر گرمابه‌ها نظیر رطوبت و تأثیرات شیمیایی مواد شوینده این حمام‌ها را به مرگ تدریجی دچار ساخت. یکی از مهم‌ترین تزیینات وابسته به معماری در حمام‌های تاریخی ایران، کاشی‌کاری‌های منقش و فرد آن است. در این کتاب، کوشش شده ضمن شناسایی و ثبت تزیینات کاشی‌کاری به‌جای مانده در حمام‌های تاریخی شاخص شهر اصفهان، نمای کلی از شیوه تزیینات کاشی‌کاری در حمام‌های تاریخی اصفهان ارائه شود. مهم‌ترین حمام‌های تاریخی شهر اصفهان که در این کتاب به آن‌ها پرداخته شده است شامل حمام جارچی، حمام درشت، حمام وزیر، حمام شیخ بهایی، حمام خسرو آقا، حمام علی‌قلی آقا، حمام شاهزاده‌ها، حمام رهنما، حمام روغنی و حمام حاج بنان می‌باشد.

مطالب این کتاب برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته باستان‌شناسی، با عنوان «بررسی و مطالعه‌ی تکنیک ساخت و تزیین کاشی‌کاری در حمام‌های تاریخی شهر اصفهان از آغاز عصر صفویه تا اواخر دوره‌ی قاجار» است که در دانشگاه هنر اصفهان به سرانجام رسیده است.

شایسته است، مراتب سپاس و قدردانی خویش را از سرکار خانم دکتر سیمین شاطری که همکاری صمیمانه‌شان در تمام مراحل یاریگر ما بود، بیان کرده و تشکر نماییم.

پیشگفتار.....	۸
فصل اول.....	۱
شناخت شهر اصفهان.....	۱
جغرافیای شهر اصفهان.....	۲
پیشینه‌ی تاریخی اصفهان از صدر اسلام تا پیش از دوره‌ی صفویان.....	۲
اصفهان در عصر صفویه.....	۳
اصفهان در عصر افشاریه، زندیه و قاجاریه.....	۶
فصل دوم.....	۹
نگاهی گذرا بر تاریخچه‌ی حمام و تزیینات آن در ایران.....	۹
شناخت معماری حمام‌های تاریخی.....	۱۰
حمام‌های ایرانی از آغاز تا پیش از دوره‌ی صفویان.....	۱۴
حمام‌های ایران در دوره‌ی صفوی.....	۱۶
حمام‌های ایران در دوره‌های افشاریه، زندیه و قاجار.....	۱۸
تزیینات در حمام‌های تاریخی ایران.....	۲۱
یادداشت‌های فصل دوم.....	۲۴
فصل سوم.....	۲۵
معرفی حمام‌های تاریخی شهر اصفهان.....	۲۵
و تزیینات کاشی‌کاری آن‌ها.....	۲۵
حمام دردشت.....	۲۸
معرفی بنا.....	۲۸

۲۹	توصیف کاشی کاری حمام
۳۲	حمام وزیر
۳۲	معرفی بنا
۳۴	توصیف کاشی کاری حمام
۴۰	حمام علی قلی آقا
۴۰	معرفی بنا
۴۳	توصیف کاشی کاری حمام
۶۱	حمام شاهزاده ها
۶۱	معرفی بنا
۶۳	توصیف کاشی کاری حمام
۶۶	حمام رهنان
۶۶	معرفی بنا
۶۸	توصیف کاشی کاری حمام
۶۹	حمام جارجی
۷۰	حمام حاج بنان
۷۳	حمام خسرو آقا
۷۶	حمام روغنی
۷۷	حمام شاه و حمام شاه علی
۷۹	یادداشت های فصل سوم
۷۹	فصل چهارم
۷۹	مطالعه ی نقوش
۸۴	نقوش هندسی

۸۵	نقوش گیاهی
۸۵	نقوش اسلامی و ختایی
۸۷	نقش درخت
۸۸	حاشیه‌های گیاهی
۸۹	نقش تاک و انگور
۸۹	نقوش گل و گلدانی
۹۰	گل و مرغ
۹۱	سایر نقوش گیاه
۹۴	نقوش حیوانی
۹۵	نقوش انسانی
۹۷	کتیبه‌ها
۹۸	مناظر معماری
۹۹	منابع و مأخذ